

WILKES BARRE, PA.

Nepaprasta byla

Praėjusio mėnesio pradžioje kovo 4 d. čia buvo pradėta kriminalinė byla prieš du vyrus, būtent, prieš buvusius Knox Co. vyriausius užveidus, superintendentą Robert Groves ir jo pagalbininką inž. William Reseski. Jie buvo kaltinami už nesilaikymą Pensylvanijos patvarkymų, kaip operuoti anglies kasyklą, kad po žeme dirbantieji nebūtų užgriauti.

Prisiekusiųjų teisma sudarė 9 moterys ir 3 vyrai, jų tarpe yra ir lietuvė Marija Skiptunas. Teismo vedėjas yra teisėjas Brominski.

Teismo eiga nepaprasta, nes liudininkų apklausinėjimas ėjo iki 9 valandos vakaro, nes byla norima baigti prieš Velykų šventes.

Tie buvę kasyklos vedėjai kaltinami, kad išėmė anglį po Susquehana upe ir 1959 m. sausio 22 d. įlūžo upės dugnas ir žuvo 12 darbininkų, jų tarpe keturi lietuviai. Ligi šiol nėra surastas nė vienas lavonas ir darbo kompanijos nemoka šeimoms pinigines kompensacijas.

Valdžia davė tris milijonus dolerių dėl vandens ištraukimo, bet pinigai išėjo greit, o mažai kas tebuvo padaryta, kad būtų kasykla atstatyta ir būtų galima ieškoti žuvusiųjų lavonų.

Valdžios inspektorai teisme pareiškė, kad galėjo po žeme nueiti tik 5,000 pėdų, bet nieko nerado, o keltuvai neveikia ir dabar nebėra galimybės ieškoti paliktų lavonų, nes kompanija nebeoperuoja, o kitos šalimos kasyklos yra vandens užlietos.

Vyriausi užveidai kaltinami yra tuo, kad jie išėmė anglį po upe, kur buvo tik 13 colių uolos ir tik 6 coliai žvyro upės dugne. Pensylvanijos patvarkymai reikalauja dirbamuose

Laiškas Redakcijai

Malonėkite atitaisyti svarbesnius netikslumus, kurie tilpo anoniminiame pranešime apie mano paskaitą Jūsų dienraščio kovo 23-čios laidoje.

1. Aš nesakiau, kad L. Šimutis ir P. Grigaitis "nemoka nei lietuvių nei anglų kalbos". Jų pavardes minėjau, norėdamas pailustruoti tamprų ryšį tarp lietuviškų laikraščių redakcijų ir visuomeninės-ideologinės veiklos.

2. D. Velickos vardo "neigiamą prasmę" neminėjau, tik nesutikau su jo pažiūra, kad žurnalizmas yra daugiau menas negu mokslas.

3. Sakiau, kad lietuvių išeivių dienraščiai ir savaitraščiai su keliais žmonėmis redakcijose ir būriu korespondentų — mėgėjų apylinkėje savo organizacija panašūs į Nepriklausomos, bet ir į komunistinės Lietuvos laikraščių organizaciją. Tuo tarpu korespondentas L. T. parašė, jog aš sakęs, kad "tremtyje lietuvių spauda nieku nesiskirianti nuo bolševikų".

Su pagarba
V. Zalatorius

urvuose grežti skylės į viršų kas 100 pėdų ir neimti anglies sluogsnio, jei nebūna mažiausiai 35 pėdos storio akmuo lubose, o čia buvo grežiama skylės tik kas 4 šimtai pėdų ir urvai būnavo plačiai varomi, ir į išimtos anglies tuščias vietas jokių baldų nedėjo ir ramsčių nestatė. Tad vandeniui upėje pakilus, staiga ir daug vandens įbego, taip kad ne visi darbininkai besuspėjo išsigelbėti.

Teismui pasibaigus parašysiu daugiau, nes kasyklų savininkai irgi bus teisiami; bei kitais patvarkymais.

J. V. Stanislovaitis

Laiškas iš Lietuvos

Šiandien, 2 kovo, aš prisimeinu su širdies skausmu Tavo paskutinį laišką. Laikau tą brangų laišką savo rankoje ir žiūriu pro langą.

Miela Muniyte, drauge mano ir sesute. Visą dieną sniega, ir mūsų miesto gatvės ir medžiai, automobiliai ir krūmai pridengti baltais sniego klodais.

Gal ir Lietuvoje šių dienų sniega. Sniegas dengia Tavo kapą ir vis naujos snaigulės krinta ant lūdinčio kryžiaus, saugancio Tavo tylą. Kryžius — tai paskutinis Tavo šviešaus, staiga nutrūkusio gyvenimo ženklas: Viskas baigta.

Aš negaliu Tau tarti įprastinių žodžių: "Tebūnie Tau lengva gimtosios šalies žemelė". Mirtis visados yra tragedija; ir todėl kapų žemelė, ar ji būtų brangiosios tėvynės, ar svetimos šalies, visados yra žmogui sunki.

Tu rašai savo laiške, kad negali būti žmogui didesnės laimės, kaip po ilgamečių kelionių po svetimas šalis, sugrįžti į savo tėvynę.

Tu rašai: "Suradau savus namus, pažinau taip seniai paliktus takus, draugų būrelis pasiitiko mane su išiestom rankom ir padėjo man pradėti gyvenimą iš naujo. Lietuvos žemė, Lietuvos dangus, ošiantį Baltijos jūra, siūbuojančios pušų viršūnės ant didelių atviro dangaus plotų... Visa, kaip būta seniau."

Aš tokia laiminga. Aš supratau, kad tikrai savoj šalyj žmogus gali būti laimingas. Todėl man gaila tavęs, kad tu netekai to džiaugsmo ir turi gyventi graudžioj nostalgijoj.

Gaila, kad negalime susitikti, išsikalbėti iš visos širdies, prisiminti bendrai praleistas vaikystės dienas ir tuos pačius gražiausius mūsų jaunystės metus, kada mums užtekėjo saulė... Pasikalbėkime bent laiškais. Nenutraukime mums abiem taip brangaus ryšio. Gyvenimas toks trumpas. Aš jau pradėdau just, kaip tempiasi mano gyvenimo siūlas. Jis gali kiekvienu momentu nutrūkti.

Pasiūniau tau antrąjį knygų siuntą. Parašyk man atvira, kodėl prašai manęs neįsiųsti daugiau knygų? Ar yra kokių nors ypatingų motyvų, ar tikrai rūpiniesi dėl mano neturto? Jeigu tikrai toks tavo rūpestis, tai patikėk manim — aš esu pakankamai pajėgi sudaryti tokias rūšies siuntinius. Aš taip norėčiau pasidalinti su tavim brangiausiu savo turtu — knyga. Aš gerai pamenu, kad tu kitąsyk labai mylėjai ir vertinai knygas, nei savo kaimo tėviškėje buvai sudaręs nemažą knygynėlį. Nenorėčiau tikėti, kad visoki gyvenimo smūgiai būtų galėję taip labai pakeisti tave.

Šiuo metu Lietuvoje tiek gražių ir vertingų knygų išleidžiama, aš negaliu tuo atsidžiaugti. Lietuviai rašytojai dirba pas jus, nemažiau jie dirba ir pas mus. Jūs, kurie

UNITED PRESS TELEPHOTO
Dr. Jessie Marmortson, žymi koronarinių (širdies) ligų tyrinėtoja, priimta į Amerikos chirurgų kolegiją nariu, tos kolegijos 41-me susirinkime San Francisco mieste. Dr. Marmortson yra medicinos profesorė Pish. Kalifornijos universitete. Ji yra viena iš keturiu moterų tarpe 250 vyrų mokslininkų tos draugijos narių.

nuo savo žemės atitrūkę, toli už jūrų-marių, mylėkite lietuvišką knygą, nesvarbu, kurioj pasaulio šalyj ji būtų parašyta. Lietuviškos knygos likimas nežinomas...

Tuos brangius ir reikšmingus nuoširdžiausius knygų mylėtojos žodžius, norėčiau pakartoti šiandien tiems mūsų pasipūtusiems patriotams išeivijoje, kurie išdidžiai šaukia: "Visas Lietuvoje parašytas ir išleistas knygas reikėtų sudeginti. Ar tai reiškia, kad Lietuvoje pasilikę mūsų rašytojai, jeigu jie neuždaryti kalėjime ar neįstremti į Sibirą — visi be išimties yra tautos priešai?"

Ar mums nėra žinomi jų kryžiaus keliai, nueiti ligi užpelnytus rašytojo garbės? Žinome taip pat, kad kiekvienas rašytojo sakiny Lietuvoje turi pereiti per kieta cenzūros sietą. Todėl nesukubėkime smerkti Lietuvos rašytojo dėl jo knygoje pasitaikančių mums nepriimtinių idėjų. Nekaltinkime taip pat mūsų senųjų kultūrininkų Lietuvoje, kurie iki šiai dienai išliko gyvi — gal už prievartos, o kartais už apgalvoto pasidavimo auką — koki nors eilėraščių apie lietuvių darbininko gerbūvj:

"Lietuvoj saulė šviečia, pievos /žaliuoja
ir kolchoziniškai linksmai /dainuoja"

Jie visi nenuilstamai varo Lietuvos kultūrinio darbo vėgą ir taip pat yra lietuviško jaunimo nuoširdūs vadovai ir myimi mokytojai. Todėl ir knygą iš Lietuvos imkime su pagarba į rankas. P. L.

"NAUJIENAS" SKAITO VISU SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, MOKSLININKAI, VALSTYBININKAI, DVASININKAI, PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI. JIE ŽINO, KAD NAUJIENOS PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RASTUS.

Mes mokame **4 1/2%** **MIDLAND**
Savings and Loan Association
ANT VISU TAUPYMO SASKAITU
Kiekviena sąskaita ligi \$10,000. - apdrausta
Federalinėje Draudime Istaigoje.
Isteigta 1914 m.
Kapitalas \$5,000,000.00
August Saldunas, Prezidentas
4038 ARCHER AVENUE
CHICAGO 32, ILL.
Tel. LA 3-6719

and still only \$79.50 twin or full size

Another great "first", famous independent coil Beautyrest construction plus the added comfort of this new, smooth, quilted sleeping surface.

Here's the smoothest sleeping surface ever and it's Beautyrest through and through. Under the gay quilted cover is Beautyrest independent coil construction... separate springs that push up under you, providing the buoyant firmness that's kind to your back. And in actual tests Beautyrest lasts 3 times longer than ordinary connected coil mattresses. So come in today, see and try new quilted Beautyrest. Available in choice of firmness, super size models too.

help your HEART FUND help your HEART

AND FURNITURE **SILTOS** 2647 West 51st Street
Tel. HEMlock 4-7095
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Chicago biznieri, visuomenininkai ir politinių partijų vadai ilgai tarėsi apie artėjančius rinkimus ir, viską apsvairstę, vienbalsiai nutarė remti

STEVE A. MITCHELL
Illinois valstybės gubernatoriaus pareigoms

Lietuviai yra stambūs mokesčių mokėtojai. Jie yra susirūpinę, nes aiškiai matyti, kad ateityje mokesčiai už nuosavybes dar labiau pakils.

Mes nepasitikime dabartine demokratų administracija Chicagoje. Demokratų vadovybė nesiskaito su lietuviais. Yra trys demokratų kandidatai į Illinois gubernatorių, todėl mes balandžio 12 dieną ir kviečiame visus lietuvius balsuoti už jauną, energingą ir gabų advokatą

MITCHELL
DEMOCRAT FOR GOVERNOR

LIETUVIŲ KOMITETAS
STEVE A. MITCHELL IŠRINKTI

ALYVA - ANGLYS
SILDYMO SISTEMŲ ĮRENGIMAS IR SUTVARKYMAS
SKRUPULINGAI SAŽINGAS PATARNAVIMAS
Galima šaukti kiekvienu metu PProspect 6-6677.
24 VALANDU TARNYBA

GAPS FUEL CO.
2735 W. 63rd Street — Aistovas V. Doba

CRANE
SAVINGS AND Loan Association
B. B. PIETKIEWICZ, Pres.
2555 West 47th Street Tel. LAfayette 3-1083
Nemokamai vieta automobiliams

4 1/4% ON INVESTMENT ACCOUNTS
Galiuja nuo 1960 metų vasario 1 dienos.
Pinigai, įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį.
Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d.

VALANDOS: Firmad. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:00 vakaro; Antrad. ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Terečiadieniais uždaryta.

NOW! **4 1/4%**
PER ANNUM
ON ALL ACCOUNTS
EARNING ON PREPAID SAVINGS
Effective Jan. 1, 1960
FREE ALUMINUMWARE WITH \$500.00 OR MORE
ST. ANTHONY
SAVINGS & LOAN ASS'N.
1447 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Tel. Bishop 2-1397
HOURS: MONDAY 9 to 8
TUESDAY, THURSDAY, FRIDAY 9 to 5
SATURDAY 9 to 1
WEDNESDAY CLOSED

INVEST IN UNIVEST*

Current Dividend Rate **4 1/4%** Since April 1, 1959

Anticipated Dividend Rate **4 1/2%** Effective April 1, 1960

UNIVERSAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILL.
Phone. HAYmarket 1-3070

*** Universal Investment Share Account**

All accounts insured to \$10,000 by an Agency of the United States Government.

